

Agata Arkabus

Zabawa drogą do samorozwoju dziecka : zestawienie bibliograficzne w wyborze sporządzone w oparciu o zbiory Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN "WOM" w Częstochowie oraz jej filii

---

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 2-3,
106-111

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

9. Współpracy tamtejszych szkół ze środowiskiem (zobrazowane zostały nie tylko formy działalności szkół na rzecz środowiska, ale również wskazano na udział lokalnej społeczności w życiu szkolnym).

Dotychczas jest to jedyna publikacja, która w sposób zwarty przedstawiła szkolnictwo podstawowe w regionie tarnobrzeskim na przełomie lat 1975–1998. Miejmy nadzieję, że w przyszłości opracowanie stanie się dla innych naukowców wyznacznikiem w dalszych poszukiwaniach teoretyczno-empirycznych zgłębiających przytoczoną problematykę.

Reasumując należy podkreślić, że prezentowana publikacja ukazuje nie tylko zróżnicowany obraz szkoły w okresie transformacji ustrojowej, ale także skłania czytelników do refleksji na temat zaproponowanych zmian w obszarze systemu oświaty. Należy nadmienić, że prezentowaną publikację czyta się bardzo płynnie, co jest zasługą bogatego języka, dużej dbałości o poprawność i jasność wyrażanych myśli.

Publikacja „Szkolnictwo podstawowe w województwie tarnobrzeskim w latach 1975–1998” autorstwa L. Pawelec w szczególności adresowana jest do studentów i nauczycieli. Jest ona także bogatym źródłem wiedzy dla wszystkich zajmujących się kwestią oświaty.

Mariusz Grabowski

Agata Arkabus

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna RODN „WOM” w Częstochowie

ZABAWA DROGĄ DO SAMOROZWOJU DZIECKA

**ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE SPORZĄDZONE
W OPARCIU PUBLICZNEJ BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ RODN
„WOM” W CZĘSTOCHOWIE I JEJ FILII**

Książki

1. *160 pomysłów na nauczanie zintegrowane relaksujących, rozwijających fantazję, zainteresowania i zdolności uczniów w klasach I–III* / Jadwiga Stasica. – Wyd. 2. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, 2003
2. *365 [trzysta sześćdziesiąt pięć] dni twórczej zabawy : dla dzieci dwuletnich i starszych* / Sheila Ellison, Judith Gray ; tl. Piotr Szymor. – Warszawa : Wydaw. W.A.B., cop. 2003

3. *Baw się i ucz przedszkolaku* / Penny Warner ; [tl. Aleksandra Wejchert-Spodenkiewicz]. – Warszawa : LIBER, 2006
4. *Co dzień mądrzejsze : 365 gier i zabaw kształtujących charakter, wrażliwość i inteligencję emocjonalną dziecka* / Denise Chapman Weston, Mark S. Weston ; przeł. Zofia Czaniecka-Rodzik. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 1999
5. *Czy potrafisz wygrać? : gry do szkoły i na wakacje* / Mirosław Dąbrowski. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne : Stowarzyszenie Nauczycieli Matematyki, 1992
6. *Dobre chwile z naszym dzieckiem : zabawy sprzyjające rozwojowi charakteru* / Hanna Olechnowicz. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1997
7. *Dziecko – twórcą : propozycje metodyczne opracowane przez polonistów szkół podstawowych dzielnicy Kraków-Śródmieście* : praca zbiorowa / [red. Grażyna Maszczyńska-Góra] ; Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Krakowie. – Kraków : Wydaw. WOM, 1993
8. *Dziecko w świecie zabawy : o kulturze, cechach i wartościach ludzkiej edukacji* / red. Bronisława Dymara ; [tl. wstępu i niektórych streszczeń Andrzej Murzyn]. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, 2009
9. *Dziecko w świecie zabawy : zabawa i radość w literaturze, muzyce i życiu codziennym* / red. Bronisława Dymara ; [tl. wstępu i niektórych streszczeń Andrzej Murzyn]. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, 2009
10. *Dziecko w zabawie i świecie języka* / red. Anna Brzezińska, Tomasz Czub, Grzegorz Lutomski, Błażej Smykowski. – Poznań : Zysk i S-ka Wydaw., cop. 1995
11. *Efektywne i atrakcyjne metody pracy z dziećmi* / Mariola Jąder. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, 2009
12. *Gry i zabawy kształtujące pewność siebie* / Rosemarie Portmann ; [przeł. z jęz. niem. Rita Malcher]. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2001
13. *Gry i zabawy na każdą pogodę* / Almuth Bartl ; przeł. Mirosława Chmielewska-Dryszel. – Warszawa : Wydaw. MARBA CROWN, cop. 1996
14. *Gry i zabawy na lekcji : propozycje do wykorzystania w kl. I–III* / Aleksandra Dobrzyńska, Małgorzata Jurga. – Poznań : Oficyna Wydaw. G & P, 2001
15. *Gry i zabawy ruchowe w szkołach specjalnych* / Krystyna Gawlik, Anna Walaszczyk ; Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach. – Katowice : Wydaw. Akademii Wychowania Fizycznego, cop. 2002
16. *Gry i zabawy w kształceniu językowym : propozycje, scenariusze, projekty* : praca zbiorowa / red. Halina Wiśniewska. – Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2000
17. *Gry i zabawy w nauczaniu języków obcych* / Teresa Siek-Piskozub. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1994
18. *Gry i zabawy w przedszkolu : rozwijanie spostrzegawczości, kreatywności i inteligencji* / D. Chauvel, V. Michel ; przeł. Marcin Zieliński. – Warszawa : Wydaw. Cyklady, 1999

19. *Jak być lepszym w szkole : trening mentalny dla dzieci i młodzieży* / Gunda Lang. – Siemianowice Śląskie : Wydaw. NEPTUN, cop. 1995
20. *Jak krok po kroku wprowadzać dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w świat zabawy i nauki* / Elżbieta Maria Minczakiewicz. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, 2006
21. *Jak nauczyć dzieci odpowiedzialności* / Dale Scott Ridley, Bill Walther ; przeł. Krzysztof Rogowski. – Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2005
22. *Jak odkrywać i rozwijać uzdolnienia u dzieci : każde dziecko ma talent* / Christoph Perleth, Tanja Schatz, Martina Gast-Gampe, Daniel Ringhande ; przekł. Maria Skalska. – Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2003
23. *Jak pomagać dziecku w poznawaniu świata* / Maria Kielar-Turska. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1992
24. *Każde dziecko myśli inaczej : jak rozpoznać i rozwijać wrodzone zdolności dziecka* / Lanna Nakone ; przeł. Anna Zeller. – Warszawa : Klub dla Ciebie, cop. 2008
25. *Krok... w kierunku kreatywności : zabawy i ćwiczenia* / Mariola Jąder. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, 2005
26. *Metody pedagogiki zabawy w pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym* / Robert Domań. – Lublin : Wydaw. PRZEDSZKOLAK, 2003
27. *Na tropie przygody* / František Alexander Elstner ; przeł. Jan Stachowski, Andrzej Babuchowski ; wstępem opatrzył Paweł Wiczorek. – Katowice : Śląsk, cpo. 1989
28. *Nauka czytania przez zabawę* / Jackie Silberg ; przekł. Robert Waliś. – Warszawa : Wydaw. K.E. LIBER, 2005
29. *Nowe pomysły zabaw na lekcje religii : do wykorzystania w szkole i w parafii* / Kerstin Kuppig ; [tł. Edyta Panek]. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2003
30. *Odkryj silne strony twojego dziecka* / Jenifer Fox ; przedmowa Marcus Buckingham ; przeł. Dariusz Bakalarz. – Warszawa : MT Biznes, cop. 2009
31. *Odkrywamy fantastyczne światy : zabawy i inscenizacje dla dzieci w wieku od 3 do 9 lat* / Sylvia Schopf ; przeł. Magdalena Jałowiec. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2003
32. *Poznawanie zmysłów przez zabawę* / Jackie Silberg ; [tł. Dorota Ściepko-Cram]. – Warszawa : Wydaw. K.E. LIBER, 2007
33. *Radość zabawy : zabawy na świeżym powietrzu dla dzieci i młodzieży* / Ulrich Vohland ; [przeł. z jęz. niem. Magdalena Jałowiec]. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2000
34. *Rok z dziećmi i z przyrodą : jak słuchać, odczuwać, oglądać i podziwiać* / Gisela Preuschoff ; przeł. Ryszard Zajączkowski. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2000
35. *Rozumiemy się dobrze! : zabawy dla dzieci w wieku przedszkolnym oparte na współdziałaniu* / Andrea Erkert ; przekł. z jęz. niem. Edyta Drózdź. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, cop. 2009
36. *Rozwijanie aktywności twórczej uczniów klas początkowych : zarys metodyki* / red. Jerzy Kujawiński. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1990

37. *Rozwijanie pojęć przyrody nieożywionej u dzieci sześciolletnich* / Danuta Al-Khamisy. – Warszawa : Wydaw. Żak, 1996
38. *Rozwój pamięci w dzieciństwie* / Maria Jagodzińska. – Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2003
39. *SMS do Kleopatry : nauczanie historii przez zabawy aktywizujące* / Karl-Hermann Schneider, Renate Schneider ; [przel. Ryszard Zajączkowski]. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2006
40. *Świetne zabawy dla małych dzieci : ponad 100 zabaw rozwijających pewność siebie, umiejętności rozwiązywania problemów oraz zdolność współpracy* / Rae Pica ; tl. Klaudyna Mazurek. – Warszawa : LIBER, 2006
41. *Teatr w szkole : propozycje zabaw dla dzieci w wieku od 6 do 13 lat* / Irene Flemming, Fritz Jürgen ; [przekł. z niem. Magdalena Jałowiec]. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2002
42. *Twoje dziecko jest inteligentne : jak poznać i rozwijać jego umysł* / Dawna Markova, Anne Powell ; przel. Marta Lewandowska. – Wyd. 2. – Warszawa : Książka i Wiedza, 2006
43. *W przedszkolu : propozycje ćwiczeń, zabaw i eksperymentów* / Sandra Hänsch, Gabriele Wensky, Jutta Eichhorn ; tl. Aldona Szymaszek. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2005
44. *Wczesne czytanie : gry, zabawy, ćwiczenia i piosenki, które obudzą w dzieciach zainteresowanie czytaniem* / Pam Schiller ; [tl. Robert Waliś]. – Warszawa : Wydaw. K.E. LIBER, 2005
45. *Witaj, piasku! : dogoterapia we wspomaganiu rozwoju dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych* / Beata Kulisiewicz. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, 2007
46. *Wyobraź sobie, że... : ćwiczenia rozwijające twórcze myślenie uczniów* / Stephen Bowkett ; przel. Krzysztof Kruszewski. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2000
47. *Zabawa na każdy dzień* / Elio Giacone, Massimo Schiavetta. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 1998
48. *Zabawa w rozwoju poznawczym i emocjonalno-społecznym dzieci o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach* / Elżbieta Maria Minczakiewicz. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, 2006
49. *Zabawy aktywizujące w przedszkolu* / Brigitte vom Wege, Mechthild Wessel. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2005
50. *Zabawy badawcze w edukacji przedszkolnej* / Bożena Muchacka. – Kraków : Wydaw. Naukowe WSP, 1999
51. *Zabawy dla maluchów : różne propozycje dla dzieci w wieku przedszkolnym* / Almuth Bartl, Cornelia Nitsch ; [przel. Edyta Panek]. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2003
52. *Zabawy dydaktyczne dla przedszkoli* / Zofia Bogdanowicz. – Wyd. 6. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, cop. 1990
53. *Zabawy i ćwiczenia na cały rok : propozycje do pracy z dziećmi młodszymi o specjalnych potrzebach edukacyjnych* / Anna Franczyk, Katarzyna Krajewska. – Wyd. 4. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, 2007

54. *Zabawy i ćwiczenia w edukacji komunikacyjno-drogowej dzieci w wieku wczesnoszkolnym* / Jan Frątczak, Emilia Frątczak. – Kielce : Wydaw. Pedagogiczne ZNP, 1995
55. *Zabawy i gry ruchowe na cztery pory roku : jesień* / Marian Bondarowicz. – Warszawa : Wydaw. Bellona, 1995
56. *Zabawy i gry ruchowe na cztery pory roku : lato* / Marian Bondarowicz. – Warszawa : Wydaw. Bellona, 1996
57. *Zabawy i gry ruchowe na cztery pory roku : wiosna* / Marian Bondarowicz. – Warszawa : Wydaw. Bellona, 1996
58. *Zabawy i gry ruchowe na cztery pory roku : zima* / Marian Bondarowicz. – Warszawa : Wydaw. Bellona, 1995
59. *Zabawy na chwilę : (w domu, w przedszkolu i w szkole)* / Irene Flemming ; [przeł. z niem. Magdalena Jałowiec]. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 1999
60. *Zabawy plastyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym* / Igor Buszkowski. – Warszawa : Wydaw. Akademickie Żak, cop. 2008
61. *Zabawy rozwijające inteligencję* / Rosemarie Portmann ; [przeł. z jęz. niem. Magdalena Jałowiec]. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2003
62. *Zabawy ruchowe dla dzieci zdrowych i niepełnosprawnych* / Vlasta Karásková ; [red. polonistyczna Aleksandra Wodzińska ; il. Magdalena Kowalczyk]. – Sopot : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2010
63. *Zabawy tropiące w edukacji przedszkolnej* / Bożena Muchacka, Irena Suchanek. – Kraków : Wydaw. Edukacyjne, 2000
64. *Zabawy w grach sportowych* / Marian Bondarowicz. – Wyd. 3. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1998
65. *Zabawy w naturze : na każdą porę roku* / Rolf Patermann ; [przeł. Magdalena Jałowiec]. – Wyd. 2. – Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2001

Artykuły z czasopism

1. „Dobra” zabawka, czyli... jaka? / Maria Broda-Bajak // *Bliżej Przedszkola*. – 2010, nr 12, s. 60–61
2. Będę uczniem : zabawy wspomagające rozwój dziecka sześciolatniego / Beata Bielska // *Bliżej Przedszkola*. – 2010, nr 10, s. 74–78
3. Co się kryje za naszymi zabawkami? / oprac. Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć // *Bliżej Przedszkola*. – 2010, nr 12, s. 62–64
4. Dziecko samodzielnym kreatorem świata zabawy / Kinga Kuszak // *Wychowanie na co Dzień*. – 2005, nr 3, s. 8–11
5. Gry i zabawy interakcyjne jako czynnik wspierania socjalizacji dziecka i kształtowania jego osobowości / Zuzanna Zbróg // *Nauczanie Początkowe*. – 2008/2009, nr 2, s. 54–66
6. Gry i zabawy rozwijają pomysłowość dzieci // *Bliżej Przedszkola*. – 2011, nr 1, s. 94–95

7. *O rozwijaniu zdolności do uczenia się dzieci : część druga – zabawy i ćwiczenia pomagające dzieciom obdarzać uwagę i porozumiewać się w przedszkolu, w szkole i w domu* / Edyta Gruszczyk-Kolczyńska // *Bliżej Przedszkola*. – 2011, nr 4, s. 10–13
8. *O rozwijaniu zdolności do uczenia się dzieci : część trzecia – zabawy i gry kształtujące u dzieci wytrwałość w dążeniu do celu i przyjemne poczucie sprawnego* / Edyta Gruszczyk-Kolczyńska // *Bliżej Przedszkola*. – 2011, nr 5, s. 6–10
9. *O zabawkach kształtujących świadomość estetyczną u dzieci* / Barbara Sarota // *Bliżej Przedszkola*. – 2010, nr 12, s. 65–67
10. *Radość i powaga zabawy* / Zofia Włodowska // *Wychowanie na co Dzień*. – 1994, nr 11/12, s. 21–23
11. *Radość i powaga zabawy* / Zofia Włodowska // *Wychowanie na co Dzień*. – 1994, nr 11/12, s. 21–23
12. *Radość tworzenia : od pomysłu do prezentacji* / Anna Goryczka // *Bliżej Przedszkola*. – 2011, nr 2, s. 60–65
13. *Radość zabawy a cechy dziecięcości* / Bronisława Dymara // *Wychowanie na co Dzień*. – 2006, nr 9, s. 22–24
14. *Rola gier ruchowych w kształtowaniu pozytywnych postaw społecznych* / Jerzy Oniszko // *Lider*. – 2009, nr 10, s. 26
15. *Rozbudzanie motywacji do działania poprzez gry i zabawy : scenariusz zajęć do kl. I–III (nauczanie zintegrowane)* / Maria Podsadowska // *Lider*. – 2001, nr 5, s. 30
16. *Rozwijanie dyspozycji twórczych uczniów w sytuacjach zabawowych* / Ewa Ogrodzka-Mazur // *Ruch Pedagogiczny*. – 2000, nr 1/2, s. 85–95
17. *Spółeczny charakter zabaw dzieci* / Bożena Grzeszkiewicz // *Wychowanie na co Dzień*. – 2003, nr 3, s. 5–8
18. *Środowisko rodzinne a zabawy i gry ruchowe dzieci* / Chatys Wioletta // *Lider*. – 2001, nr 3, s. 27–29
19. *Terapia w piaskownicy* / Łukasz Müldner-Nieckowski, Krzysztof Rutkowski // *Psychoterapia*. – 2005, nr 3, s. 63–68
20. *Wpływ zabawy na osobowość dziecka* / Bronisław Getka // *Wychowanie na co Dzień*. – 1997, nr 6, s. 11–12
21. *Wychowawcze znaczenie zabaw i gier ruchowych* / Radosław Muszkieta, Michał Bronikowski // *Wychowanie na co Dzień*. – 2002, nr 2/3, s. 13–17
22. *Zabawa jako środek wspomagania emocjonalno-społecznego rozwoju dzieci w przedszkolu* / Małgorzata Kowalik-Olubińska // *Wychowanie na co Dzień*. – 1995, nr 12, s. 14–16
23. *Zabawa słowem w bibliotece szkolnej* / Lucyna Babicka // *Biblioteka w Szkole*. – 2004, nr 12, s. 15
24. *Zabawy tematyczne kształtujące umiejętność rozwiązywania problemów indywidualnie i grupowo* / Teresa Zygmunt // *Lider*. – 2001, nr 9, s. 20–21